

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д. е. н., доцент Лоханова Н. О.
“ ” — 2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

за темою:
«Облік та аналіз витрат на оплату праці (на прикладі підприємства
НВП «Техмаш»)

Виконавець

студентка Центру заочної форми навчання
група 42

Шумкова Олена Ярославівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

Кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Шевчук Ніна Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ.....	5
1.1 Економічна сутність трудових ресурсів.....	5
1.2 Види, форми та системи оплати праці	10
1.3 Документальне оформлення витрат з оплати праці	17
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПП НВП «ТЕХМАШ»	22
2.1 Загальна економічна характеристика підприємства НВП «Техмаш»	22
2.2 Облік нарахування з оплати праці.....	26
2.3 Облік відрахувань із заробітної плати.....	33
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА ПП НВП «ТЕХМАШ»	39
3.1 Аналіз руху трудових ресурсів на підприємстві.....	39
3.2 Аналіз використання робочого часу	44
3.3 Аналіз продуктивності праці	47
3.4 Аналіз рентабельності персоналу.....	51
ВИСНОВОК.....	56
Список використаних джерел.....	60
ДОДАТКИ.....	64

ВСТУП

Актуальність теми. Витрати на оплату праці являються однією з основних статей витрат кожного підприємства. Дана стаття витрат має вплив з усіх ділянок підприємства та являється важливим показником, адже за високоякісну та корисну роботу сплачується відповідна їй заробітна плата.

Не зважаючи на не стабільне економічне положення країни заробітна плата зростає та збільшує витрати, тому контроль і аналіз за витратами на оплату праці є актуальною проблемою на аналізованому підприємстві.

Оплата праці – це винагорода за виконану роботу працівника та інші виплати пов’язані з роботою, що регулюється трудовим договором (контрактом) та законодавством України.

Для розкриття питання необхідно поглибитися в тему персоналу або трудових ресурсів, розглянути їх види та класифікаційні ознаки. Наступним кроком буде розгляд видів, форм та систем оплати праці, їх ознаки. Початковим етапом для обліку витрат на оплату праці є його документальне оформлення, що є необхідним для бухгалтерського обліку підприємства.

Для розуміння того, як формується і що впливає на заробітну плату на підприємстві необхідно провести детальний аналіз усіх аспектів, що направлені на витрати з оплати праці.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є поглиблення у теоретичні та практичні аспекти обліку витрат на заробітну плату та витрат пов’язаних з нею, кадровий та управлінський облік, аналіз та підбір рекомендацій для покращення обліку та організації праці.

Для дослідження було поставленні такі завдання:

- дослідження сутності трудових ресурсів підприємства;
- дослідження усіх теоретичних питань, що стосуються оплати праці;
- методика розрахунку нарахування заробітної плати, відпускних та лікарняних;
- методика утримання ПДФО, ВЗ із заробітної плати;

- проведення аналізу руху трудових ресурсів;
- проведення аналізу використання робочого часу;
- проведення аналізу продуктивності праці;
- проведення аналізу рентабельності персоналу.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є бухгалтерський облік та аналіз витрат на оплату праці на підприємстві НВП «Техмаш».

Предметом дослідження є документальне оформлення обліку витрат на оплату праці та кадровий облік.

Методи дослідження. При написанні дипломної роботи були використані такі методи дослідження: аналіз та синтез, метод порівняння, балансовий метод.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою даного дослідження є документи первинного обліку, також звітність підприємства (місячна, квартальна, річна), закони України, постанови кабінету міністрів України, положення, накази, кодекси, статистичні спостереження та збірники, підручники.

Дипломна робота містить такі складові: вступ, три розділи, висновок, список використаних джерел та додатки.

ВИСНОВОК

За підсумками проведеного дослідження теоретичних аспектів обліку та аналізу витрат на оплату праці ми розкрили питання трудових ресурсів на підприємстві. Трудові ресурси – це населення, що знаходиться в працездатному віці та має необхідні навички, знання для роботи. Було визначено, що важливе значення має трудовий потенціал, адже слід зважати не лише на кадри, що ми маємо сьогодні але й на ті, що тільки йдуть до цього. Не слід забувати, що молодь має більшу витримку, запал та її можливо навчити на конкретному підприємстві, що є позитивним фактором впливу на персонал підприємства.

Заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу. Заробітна плата ділиться за видами, формами та системами. На розмір заробітної плати перш за все впливає мінімальна заробітна плата, що регламентується законодавством України. Наступним, що впливає на заробітну плату є рівень шкідливості та важкості роботи. Та не останнім фактором впливу є сам працівник, а саме його кваліфікація, розряд, досвід та необхідні навички.

На підприємстві облік витрат на оплату праці та кадрового руху починається з первинних документів. До таких документів слід віднести: наказ (розпорядження) про прийняття на роботу, наказ (розпорядження) про надання відпустки, наказ (розпорядження) про припинення трудового договору (контракту), табель обліку використання робочого часу, розрахунково-платіжна відомість працівника, розрахунково платіжна відомість (зведена), а також трудовий договір та трудова книжка.

При дослідженні було виявлені методи розрахунку заробітної плати за погодинною системою та відрядною. На підприємстві використовується 9 клас витрат, а також витрати оплати праці відносяться на рахунок 23 «Виробництво». У працівник із заробітної плати утримується податок на дохід фізичних осіб у розмірі 18 %, військовий збір 1,5 %.

Заробітна плата та податки, що пов'язані з нею перераховуються два рази на місяць. З 1 по 7 число бухгалтер перераховує заробітну плату за минулий місяць та з 16 по 22 аванс за поточний місяць. Розрахунки з працівниками ведуться на картковому рахунку у ПАТ КБ «Приватбанк».

Провівши аналіз трудових ресурсів підприємства НВП «Техмаш» було виявлено, що найголовнішою зміною у структурі персоналу на підприємстві НВП «Техмаш» є створення двох нових робочих місць, а саме слюсар та інженер-конструктор. Така зміна вказує на збільшення замовлень на продукцію підприємства.

У 2016 році на підприємстві працювало 19 осіб, з них 9 виробничий персонал, а у 2017 році 21 особа, в тому числі виробничий персонал 11 осіб.

В загалом на підприємстві за два роки плінність кадрів досить низька, що є позитивним фактором. Це вказує на необхідні умови праці на підприємстві та конкурентоспроможну заробітну плату. У 2016 році коефіцієнт загального обороту склав 0,381, а у 2017 році – 0,632.

Було проаналізовано за рахунок яких чинників збільшився фонд робочого часу було визначено, що за рахунок зростання середньоспискової чисельності фонд робочого часу збільшився на 3664,12 годин. Наступним чинником, що вплинув на фонд робочого часу варто назвати зменшення днів відпрацьованих одним працівником, що призвело до зменшення фонду на 499,65 год. Останнім чинником є збільшення середньої тривалості дня, що збільшила фонд робочого часу на 220,25 годин. Загальний плив склав 3136,14 годин.

На підприємстві також було проведено факторний аналіз продуктивності праці одного працівника було визначено, що середньорічний виробіток одного працівника виробництва у період з 2016 по 2017 рік зменшилася на 170,92 тис. грн. Така зміна сталася, по-перше, за рахунок збільшення питомої виробничого персоналу у загальній чисельності на 35,80 тис. грн. По-друге, за рахунок зменшення числа днів, що відпрацював у середньому кожен працівник виробництва на 56,1 тис. грн. Третім чинником, що вплинув на показник є тривалість робочого дня, що збільшилась та призвела до збільшення показника

на 1,91 тис. грн. Останнім чинником, що найсуттєвіше вплинув на збільшення середньорічного виробітку працівником виробництва на 152,51 тис. грн. є збільшення середньогодинного виробітку одного працівника виробництва.

Проаналізувавши показники, що впливають на рентабельність персоналу було розраховано, як вплинули три фактори, загальний вплив яких зменшив показник на 0,962 тис. грн. Першим чинником є середньорічний виробіток одного працівника, що збільшило рентабельність на 5,269 тис. грн. Другий показник є частка реалізованої продукції в загальному обсязі виробництва зменшив рентабельність на 5,269 тис. грн., що є дуже високим та негативним результатом. Такий результат було отримано, за рахунок практики попередніх замовлень на підприємстві, що є його специфікою. Останнім чинником, що вплинув на рентабельність персоналу – рентабельність обороту, що призвела до збільшення показника на 0,835 тис. грн. Для збільшення продуктивності праці на підприємстві найголовнішим є збільшення середнього виробітку працівників.

На підприємстві НВП «Техмаш» бухгалтерський облік ведеться згідно положень, законів, постанов та методичних вказівок, але були виявлені деякі недоліки для виправлення яких було написано ряд пропозицій:

1. На даному підприємстві підрахунки заробітної плати та утримань проводяться у програмі Excel, що займає багато часу на розрахунок та внесення даних до програми 1-С. Необхідно освоїти та покращити програму для скорочення витрат часу на облік заробітної плати.

2. Зважаючи на те, що на підприємстві ми бачимо спад виробництва та реалізації, слід розглянути варіант зменшення посад або робота з сумісниками, що в свою чергу призведе до зменшення фонду оплати праці.

3. Враховуючи дуже великі витрати на оплату праці необхідно переглянути системи та форми оплати праці та розглянути ті, що є більш економічними для підприємства.

4. Дієвим інструментом для перевірки та аналізу робочого часу є фотографія робочого часу. Цей інструмент дасть можливість зрозуміти та побачити недоліки у роботі та витрачанні робочого часу працівників.

5. На підприємстві табель обліку робочого часу ведеться в паперовому вигляді та заповнюється вручну, що для обліку нарахувань заробітної плати є незручно, тому як на його ведення йде багато часу. Слід автоматизувати заповнення табелю обліку робочого часу. Для автоматичного заповнення необхідно ввести пропуски, що будуть скануватися та переносити данні до програми. Крім того ведення електронного табеля, без задіяння людських ресурсів, сприяло б покращенню дисципліни працівників.

Список використаних джерел

1. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/322-08>. — Назва з екрану.
2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. — Назва з екрану.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. — Назва з екрану.
4. Про відпустки [Електронний ресурс] : закон України від 15.11.1996 р. №504/96-ВР. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр>. — Назва з екрану.
5. Про оплату праці [Електронний ресурс] : закон України від 24.03.1995 р. №108/95-ВР. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>. — Назва з екрану.
6. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування [Електронний ресурс] : закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>. — Назва з екрану.
7. Про зайнятість населення [Електронний ресурс] : закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>. — Назва з екрану.
8. Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 р. № 100. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF>. — Назва з екрану.
9. Про затвердження Порядку подання документів для застосування податкової соціальної пільги [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 р. № 1227 . — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1227-2010-п> — Назва з екрану.

10. Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці [Електронний ресурс] : наказ Державного комітету статистики України від 05.12.2008 р. № 489. — Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2008/489/489_2008.htm. — Назва з екрану.

11. Про внесення змін до наказу Держкомстату від 05.12.2008 № 489 «Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці» [Електронний ресурс] : наказ Державного комітету статистики України від 25.12.2009 № 496. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. — Назва з екрану.

12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0893-99>. — Назва з екрану.

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс] : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2003 р. № 601. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>. — Назва з екрану.

14. Статистичний збірник «Розподіл постійного населення України за статтю та віком» на 1 січня 2017 року. — Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnasel_u.htm. — Назва з екрану.

15. Доповідь «Ринок праці» у I півріччі 2017 та 2016 році. — Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ11_u.htm. — Назва з екрану.

16. Доповідь «Заробітна плата та стан її виплати» за I півріччя 2017 року. — Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ11_u.htm. — Назва з екрану.

17. Доповідь «Соціально-економічне становище України» за січень 2018 року. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. — Назва з екрану.

18. Акулов М. Г., Драбаніч А. В. та ін. Економіка праці і соціально-трудові відносини. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2012 – 328 с.
19. Антонюк О.П., Ступницька Т.М., Купріна Н.М. Економічний аналіз (практикум): Навчальний посібник: 2-ге вид., виправлене і доповнене – Львів: «Магнолія 2006», 2012.–326 с.
20. Бондар М. І. Звітність підприємства : навч. посіб. / М. І. Бондар. – К. : ЦУЛ, 2015. – 570 с.
21. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: Навчально-практичний посібник / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 536 с.
22. Волкова Н. А. Економічний аналіз: навч. посібник / Н. А. Волкова, Р. М. Волчек, О. М. Гайдаєнко та інші / за ред. Н. А. Волкової. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 310 с.
23. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: Навч. посіб. — 2-ге видання. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 488 с.
24. Грабова Н. М., Кривоносое Ю. Г. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках: навчальний посібник: — 3-тє вид., допов. — К.: А.С.К., 2008. — 416 с.
25. Економічний аналіз. Збірник практичних завдань: [навч. посіб.] / За редакцією: О.П. Крижанівської, А.В. Сосновського. – Одеса, ОДЕУ. - 2003 - 223 с.
26. Зверяков М. І. У пошуках виходу з кризи / М. І. Зверяков // Економіка України. – 2013. – №8. – С. 4–22.
27. Зверяков М.И. Теоретические проблемы формирования национальной экономической системы: монография / М.И. Зверяков. – Одесса: Астропринт, 2012. – 352 с.
28. Облік і контроль у механізмі реалізації ефективного управління: Монографія / За заг.ред. д-ра екон. наук, проф. В.Ф.Максимової. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – 436 с.
29. Основи методології бухгалтерського обліку: Навчальний посібник. / За ред. Максимової В.Ф. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2012. – 144 с.

30. Лень В. С. Фінансовий облік: навч. посіб. – К. ВЦ «Академія», 2011. – 608 с.
31. Лишиленко О. В. Фінансовий облік: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. —. Київ: Вид-во “Центр навчальної літератури”, 2008. – 556 с.
32. Мних Є. В. Економічний аналіз: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 412 с.
33. Ткаченко П. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. 3-тє вид. допов. і перероб. — К.: Алерта, 2014. — 926 с.
34. Фінансовий облік. Навч. посібник. /За ред. В.К. Орлової, М.С. Орлів, С.В. Хоми. –. 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 510 с.
35. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова та ін. / За ред. проф. М. Ф. Огійчука. – 6-те вид., перероб. і допов. – К. : Алерта, 2011. – 1042 с.
36. Чебанова, Н. В. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст] : посібник / Н.В. Чебанова, Ю.А. Василенко. - К. : ВЦ "Академія", 2002. - 672 с.
37. Черниш С. С. Економічний аналіз: навчальний посібник / МОН. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 312 с.
38. Шара Є. Ю. Фінансовий облік – II [текст] : навч. Посіб. / Є. Ю. Шара, О. О. Бідюк, Н. В. Гуріна, І. Є. Соколовська-Гонтаренко – К. : «Центр учбової літератури», 2012. – 398 с.
39. Шпанковська Н. Г. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій. [текст] : навч. посіб. / Н.Г. Шпанковська, Г.О. Король, К.Ф. Ковальчук [та ін.] ; за ред. К. Ф. Ковальчука – К. : «Центр учбової літератури», 2012. – 328 с.
40. Податки та бухгалтерський облік Червень , 2016/№ 50. — Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/june/issue-50/article-18968.html>. — Назва з екрану.
41. Статистичне спостереження середньої заробітної плати. — Режим доступу: <http://www.seosait.com>. — Назва з екрану.
42. Статистичне спостереження середньої заробітної плати. — Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua>. — Назва з екрану.